

Матерњи језик - Бугарски

ЕКЗЕМПЛЯР ЗА УЧЕНИКА

Република Србија
МИНИСТЕРСТВО НА ПРОСВЕТАТА
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНЈАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И ВЪЗПИТАНИЕТО

ЗА ИЗПИТА СЛЕД ЗАВЪРШЕНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ТЕСТ ПО

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ИДЕНТИФИКАЦИОННА ФОРМА

ИМЕ, ИМЕ НА ЕДИН ОТ РОДИТЕЛИТЕ/ДРУГ ЗАКОНЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ, ФАМИЛИЯ НА УЧЕНИКА

ИДЕНТИФИКАЦИОНЕН НОМЕР НА УЧЕНИКА

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ _____
МЯСТО _____
ОБЩИНА _____

ПОДПИС НА ДЕЖУРНИЯ УЧИТЕЛ

Резултатите могат да се погледнат на портала **Моја средња школа**: <https://mojasrednjaskola.gov.rs> с въвеждане на единния идентификационен номер на ученика (код на ученика от десет цифри). За превземане на сканирания тест в пдф формат, в онази част където са достъпни резултатите от окончателния изпит, необходимо е да се въведе единния код на теста.

Единен код на теста: 224202511555

Ако родителят / друг законен представител има акаунт на портала **Мој есДневник** или акаунт на **Порталу за електронску идентификацију eID.gov.rs**, с който има достъп на портала **Мој есДневник**, тогава освен преглед на резултатите на окончателния изпит на портала **Моја средња школа** може да използва и някои от следните електронни услуги: подаване на възражение на резултатите на окончателния изпит, подаване на електронен списък на желанията и подаване на електронна заявка за записване в средно училище.

НАСОКИ ЗА РАБОТА

- Тестът, който трябва да решите има **20** задачи. За работа са предвидени **120 минути**.
- Пишете четливо, с букви на кирилица, като се уверите, че отговорите ви са разбираеми, но и граматически и правописно правилни.
- Когато решавате задачите, където се очаква да нещо допишете винаги изписвайте пълното название; съкращенията не са разрешени (напр. трябва да се пише съществително име, пълен член и други подобни).
- Окончателния отговор и процедурата напишете **със синя химикалка** (по време на работа можете да използвате молив и гумичка).
- Отговор, който е написан само с молив, черна химикалка, или химикалка, която лесно се изтрива, няма да бъде приет.
- В задачите с предложени отговори, в които само един отговор е верен, получавате 0 точки, ако до верния отговор отбележите някой отговор, който не е верен.
- Задачите с предлагани отговори няма да бъдат признати, ако отговорите са коригирани.
- Не пишете нищо на QR кодовете () които се намират на всяка страница на теста.
- Обърнете внимание на това, че задачите се различават по начина, на който трябва да дадете отговора. В някои задачи ще изберете правилния отговор, като оцветите подходящото кръгче. В задачите, където има повече правилни отговори, трябва да бъдат оцветени повече кръгчета. Внимавай кръгчето да бъде оцветено, защото само тогава отговорът ще бъде признат.

ПРИМЕР С ОЦВЕТЕНИ КРЪГЧЕТА
В задача с един верен отговор
Кой град е столицата на Сърбия? Оцвети кръгчето пред верния отговор. ☐ Нови Сад ☒ Белград ☐ Ниш ☐ Крушевац
В задача с повече верни отговори
Оцвети кръгчетата пред израза чийто сбор е 5. ☒ $2 + 3$ ☐ $1 + 2$ ☒ $4 + 1$ ☐ $2 + 4$ ☐ $3 + 5$

- Ако приключите по-рано, предайте теста и тихо излезнете.

Желаем Ви много успех на изпита!

ЗА ИЗПИТА СЛЕД ЗАВЪРШЕНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ**ТЕСТ ПО
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА****1.** Към кой функционален стил принадлежи следният текст?

„Сила, която действа на системата отвън, води до ускорение на системата. Ускорението на даден обект зависи от две променливи: силата, упражнена върху него, и неговата маса. Ускорението е правопорционално на силата и обратно пропорционално на масата на обекта.” – Втори закон на Нютън

„Всяко действие има равно по големина и противоположно по посока противодействие.

Ако едно тяло действа на друго тяло с дадена сила, то винаги второто тяло противодейства на първото с равна по големина и противоположна по посока сила, приложена в точката на взаимодействие.“ – Трети закон на Нютън

Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ публицистичен;
- ☐ научен;
- ☐ разговорен;
- ☐ художествен;
- ☐ официално-делови.

2. Прочетете внимателно текста и отговорете на въпроса.

Вървиш ли по течението на Любатска или Божичка река, ще стигнеш до Воденици, където те се вливат една в друга. Обърнеш ли се, ще видиш възвишение, обрасло с трънци и стари дъбове, ще видиш махнати скали.

-Тук се е родило името на града ни!- ще ти каже някой.

Любопитството не ще те остави да отминеш, без да видиш местността, по която е получил името си този малък живописен градец.

- Преди да ни завладеят турците, на това място е била крепостта на крал Бус или Бусил. На мястото, където сега се намира нашият хубав град, е било средището на неговото кралство. Съсед му бил крал Бранко, чиято крепост се намирала в сегашното село Бранковци, получило името си от него. Владетелите живеели в приятелство.

Кое твърдение е вярно според текста?

Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ Средището на крал Бусил е било в село Бранковци.
- ☐ Името на Босилеград се е родило в село Бранковци.
- ☐ Любатска и Божичка река се вливат една в друга в село Бранковци.
- ☐ На мястото на сегашния Босилеград е била крепостта на крал Бус или Бусил.

3. Съставете граматически правилно изречение, като подредите следните думи.

литература, втората, старобългарската, през, IX век, заражда, се, половина, на

4. На кой ред думите са написани правилно, те. няма правописна грешка?
Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ йумрук, сабя, асансьор;
- ☐ ютийа, пясък, йубилей;
- ☐ Йордан, чорбаджия, миньор.

5. В кое от посочените изречения **НЯМА** допуснати грешки в пунктуацията?

Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ Ако чакате Крали Марко да излезе от гроба че да отмести камъка много ще има да чакате.
- ☐ Сега какво е станало, не бях там не зная.
- ☐ Дните през които нямаше занимания, минаха неусетно за учениците.
- ☐ Стана старецът, нарами торбицата, прекръсти се и след малко потъна в спящите още улици на грамадния град.

6. Посочете към кой литературен род принадлежи творбата от която е взет откъсът:

Преди много, много години, от далечните Тибетски планини хан Исперих напуснал родния дом и тръгнал да дири плодородна земя за народа си прабългарски. Минал той много планини и реки, докато най-накрая спрял в земите на славяните, които го посрещнали радушно. Славянки с бели дрехи му носели бокали с напитки, а трапезите били отрупани с ястия – плодовете на тая благословена земя, Но на хана не му било весело, че тъгувал за своите близки – за майка си и сестра си Калинка. Седнал той на брега на голямата река и бисерни сълзи покапали по загорелите мъжки бузи, а взорът му се отправил молитвено към слънцето и боговете. И станало чудо.

Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ лирика
- ☐ епос
- ☐ драма

7. Оцетете кръгчетата на правилното място, така че да разпределите думите по части на речта.

	съществително име	прилагателно име	местоимение	глагол
наш	☐	☐	☐	☐
телефон	☐	☐	☐	☐
червен	☐	☐	☐	☐
мисля	☐	☐	☐	☐
писател	☐	☐	☐	☐
готвя	☐	☐	☐	☐
висок	☐	☐	☐	☐

8. Какво означава фразеологизмът безгласна буква ?
Оцетете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ човек, чието мнение е без значение;
- ☐ съгласна буква;
- ☐ буква, която няма звук;
- ☐ беззвучна буква;

9. Кое от следните изречения е сложно съставно с подчинено определително изречение?
Оцетете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ Ако успея да завърша домашното, ще имам време за игра.
- ☐ Яденето, което ми предложиха в ресторанта, беше вкусно.
- ☐ Есенното слънце зарадва хората.
- ☐ Известно е, че той е най-силният в класа.

10. В кој ред всички глаголи са от свършен вид?

Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ отивам, гушкам, побеждавам
- ☐ открива, науча, светна
- ☐ купувам, живея, опаковам
- ☐ светя, мръзна, спя

11. В кой ред са правилно поставени ударенията на думите?

Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ писмо̀, играчка̀, ко̀раб
- ☐ пѝсмо, играчка̀, ко̀раб
- ☐ писмо̀, ѝграчка, ко̀раб
- ☐ пѝсмо, играчка̀, ко̀раб

12. В кое от изреченията думата летя е употребена в преносното си значение?

Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ Пчелите летят от цвете на цвете.
- ☐ Самолетът лети горе, високо в небето.
- ☐ През есента птиците летят към топлите страни.
- ☐ През ваканцията времето неусетно лети.

13. Разделете следващите думи на срички:

- а) сладолед _____
- б) старостта _____
- в) развлечение _____
- г) лято _____

14. В кое от посочените изречения е използвана нелична глаголна форма?
Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ Най-добрият български тенисист, Григор Димитров побеждава сърбина Новак Джокович.
- ☐ Госпожа Иванова ни написа отлични оценки.
- ☐ Написах прекрасно съчинение, използвайки цитати от разказа.
- ☐ Някъде наблизко сред жегата пишеше жътвар.

15. Прочетете внимателно текста и отговорете на въпроса.

Патриот е – душа дава
за наука, за свобода;
но не своята душа, братя,
а душата на народа!
И секиму добро струва,
само, знайте, за парата,
като човек – що да прави?
продава си и душата.
И е добър християнин:
не пропуска литургия;
но и в черква затуй ходи,
че черквата ѝ търговия!
И секиму добро струва,
само, знайте, за парата,... (Патриот, Х. Ботев)

Какъв е патриотът, когото описва Ботев:
Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ той предано обича родината си;
- ☐ той е лицемерен и егоистичен човек;
- ☐ той е отдаден на народа и на идеите за свобода;
- ☐ той е религиозен и добър човек;

16. Коя изразна форма е използвана в следния текст?

— Защо по двајсет и пет бре, бацько Тошо! — пребледня Добра. — Нали каза по трийсе?
— Казал съм! — начумери се Юрталана. — Нищо не съм казал... Че кой плаща сега по трийсе, а?
— Плащат, бацько Тошо, как да не плащат? Плащат и повече билия.
— А бе вие игра си играете! — сви той сърдито устни. — В тая криза по трийсе лева, луди ли сте... Не видите ли, парите станаха кът, пък жито тая година не се роди, няма и за данъците да изкараме.
— Иии, бацько Тошо! С пет лева ти ще осиромашееш — подхвърли угодливо Добра.

Оцетете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ повествование
- ☐ диалог
- ☐ монолог
- ☐ описание

17. Определете кой текст НЕ принадлежи към личното творчество?
Оцетете кръгчето пред вения отговор.

- ☐ У Недини слънце грее,
върбо ле, върбо, върбице!
То не било ясно слънце,
на ми била сама Неда -
с черни очи еленови,
с дълги клепки босилкови,
с бели зъби бисерови,
с тънка снага самодивска...

- ☐ Един път — на петата година след Освобождението — разнесе се слух из селото, че иде кой знае по какви неизповедими божии съдбини околийският началник.
Развълнува се селото от тая вест.
Разигра се и бедното дядово Йоцово сърце; разбуну се душата му от сладки парливи вълнения, неизпитвани още. Сега чак щеше да види той „българското“! Именно да види...
Разпита, да разбере тоя големец като какъв е, като какъв маймурич. Казаха му по-вещи селяни, че началникът е нещо като каймакамин, като паша.
— Ама български паша? — пита той, запъхтян от вълнение.
— Български, ами какъв! — отговарят му.
— Наш си? Българин?... — пита пак учуден.
— Турчин ли искаш да бъде, Йоцо? — отговарят му съжалително селяните, които отдавна са видели и началници, и по-големи хора във Враца — защото никой от тях не е бил в София.
Но дядо Йоцо не се задоволяваше с тоя отговор. Той пита началникът как е променен, как ходи, носи ли сабя. Разправят му.

18. Коя литературна творба НЕ е написана от Елин Пелин?

Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ „Андрешко“
- ☐ „Гераците“
- ☐ „По жицата“
- ☐ „Земя“

19. Как се нарича този художествен похват, чрез който предмети, животни, природни явления или абстрактни понятия придобиват човешки качества?

Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ контраст
- ☐ олицетворение
- ☐ градация
- ☐ метафора

20. Основната тема в повестта „Земя“ на Елин Пелин е:

Оцветете кръгчето пред верния отговор.

- ☐ трудолюбието на българските селяни;
- ☐ алчността за имот и нейните разрушителни последици;
- ☐ силата на любовта, която побеждава;
- ☐ борбата за национална и социална свобода.

ПРАЗНА СТРАНИЦА

ПРАЗНА СТРАНИЦА

Матерњи језик - Бугарски

ИНТЕРНО

ЕКЗЕМПЛАР ЗА УЧИЛИЩЕТО

Република Србија
МИНИСТЕРСТВО НА ПРОСВЕТАТА
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНЈАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И ВЪЗПИТАНИЕТО

ЗАЛЕПЕТЕ СТИКЕРА ЗА
ИДЕНТИФИКАЦИЈА

ЗА ИЗПИТА СЛЕД ЗАВЪРШЕНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

ТЕСТ ПО

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ИДЕНТИФИКАЦИОННА ФОРМА

ИМЕ, ИМЕ НА ЕДИН ОТ РОДИТЕЛИТЕ/ДРУГ ЗАКОНЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ, ФАМИЛИЈА НА УЧЕНИКА

ИДЕНТИФИКАЦИОНЕН НОМЕР НА УЧЕНИКА

ИДЕНТИФИКАЦИОНЕН НОМЕР НА УЧЕНИКА									

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ _____

МЯСТО _____

ОБЩИНА _____

ПОДПИС НА ДЕЖУРНИЯ УЧИТЕЛ

